

Sajarah Sing Kasamun saka Ayat Patang Puluh — Angka Sangalas

Bilai Kapindho — Bagéan Enem

Jeff Pippenger

2026-07-20

Kitab Daniel lan Wahyu iku padha nglengkapi siji lan sijiné, tegesé yèn digandhengaké bebarengan, loro-loroné dadi sampurna.

“Ing kitab Wahyu, kabèh kitab ing Kitab Suci padha ketemu lan mungkas. Ing kéné ana panyampurnané kitab Daniel.” Lelakon Para Rasul, 585.

Karajan-karajan ing wangsit Kitab Suci kudu dadi pokok kawigatèn tumrap para siswa wangsit, amarga ing kono sajarah lahiriah jaman akhir utamané diwedharaké.

“Luwih becik banget manawa wong sinau, ing pepadhangé Sabdaning Allah, sebab-sebab kang nguwasani munggah lan rubuhé karajan-karajan. Ayo para nom-noman nyinaoni cathetan-cathetan iki, lan padha nyumurupi manawa kamakmuran sejatiné bangsa-bangsa wis kaiket raket karo panriman marang prinsip-prinsip ilahi. Ayo dhèwèké nyinaoni sajarahing gerakan-gerakan reformasi gedhé, lan nyumurupi sepira asring prinsip-prinsip iki, sanadyan disepelakaké lan disengiti, déné para panyengkuyungé digawa menyang pakunjaran lan panggonan paukuman pati, nanging lumantar kurban-kurban iki piyambak wis menang.” Education, 238.

Sajarah-sajarah suci, apa iku “gerakan-gerakan reformasi agung,” utawa “mungghah lan rubuhipun karajan-karajan;” sajarah-sajarah suci iku sawijining prakara urip-utawa-pati ing Sabdaning Allah. Paulus nyathet ing 2 Tesalonika bab kalih bilih wong-wong sing ora tresna marang kayektèn, lan sawisé iku nampani panyesatan kang rosa; nindakaké mangkono awit padha milih nampik pesen sing dipratélakaké déning Paulus ing pethikan iku. Pethikan iku nerangaké sesambetanipun Roma kapir kaliyan Roma kapapal, kang uga minangka sesambetanipun Pergamus lan Tiatira lan uga sesambetanipun wesi lan lempung, sarta sesambetanipun naga kaliyan kapapalan. Mungghahipun Roma kapapal sing dilambangaké déning Tiatira lan rubuhipun Roma kapir kaya sing dilambangaké déning Pergamus iku sawijining kayektèn sing disengiti déning wong-wong sing nampani panyesatan kang rosa.

Ing sajarah Millerit, prekara pasulayan antarané para Millerit lan para Protestan sing banjur kacathet ing bagan para perintis taun 1843 iku ngenani kakuwatan sajarah apa kang kauningakaké minangka “para begal saka ummatmu” ing ayat patbelas saka Daniel sewelas. Apa para begal iku mungghahé Roma pagan kaya kang dipratelakaké déning para Millerit, apa iku ambruké wangsa Seleukid kaya kang diklaim déning para Protestan?

“Saben bangsa sing wus mungghah ing panggunging tumindak wus kadhawuhan ngrebut papané ing bumi, supaya katon apa bangsa iku bakal netepi karsa saka ‘Panjenengane

Kang Jaga lan Kang Mahasuci.’ Ramalan wus nglacak munggah lan rubuhé karajan-karajan gedhé ing donya—Babil, Medhia-Pèrsia, Yunani, lan Roma. Tumrap saben karajan mau, kaya tumrap bangsa-bangsa sing kakuwatané luwih cilik, sajarah mbalèni awaké dhéwé. Saben-saben nduwé mangsané pangadilan, saben-saben gagal, kamulyané sirna, kakuwatané sirna, lan papané dikuwasani déning liyané....”

“Saka munggah lan rubuhipun bangsa-bangsa kados ingkang dipratelakaken kanthi cetha wonten ing kaca-kaca Kitab Suci, piyambakipun kedah sinau sepinten tanpa reginipun kamulyan lahiriyah lan kadonyan kemawon. Babil, kanthi sadaya kakiyatanipun lan kamegahanipun, ingkang tandhingipun sampun boten nate dipun tingali malih déning jagad kita wiwit samanten,—kakiyatan lan kamegahan ingkang tumrap tiyang-tiyang ing jaman punika katingal mekaten mantep lan langgengipun,—sepira tuntasipun punika sampun sirna! Kados ‘kembangipun suket’ punika sampun tiwas. Mekaten ugi tumpesipun samukawis ingkang boten ndadosaken Gusti Allah dados dhasaripun. Mung punika ingkang kaiket kaliyan karsa-Nipun lan nglairaken watak-Nipun ingkang saged lestantun. Prinsip-prinsip-Nipun punika satunggal-satunggalipun prakawis ingkang tetep mantep ingkang dipun mangertosi déning jagad kita.” Education, 177, 184.

Sajarah Kitab Suci punika wahyu ingkang, miturut pangandikanipun Salomo, manawi boten wonten, bangsa punika badhé binasá. Kaum Millerit mangertos lan martakakaken satunggal atus seket taun ingkang dipunlambangakaken minangka “gangsal wulan” wonten ing Wahyu bab sanga, ayat gangsal lan sedasa, nanging piyambakipun boten ngeduk kanthi jero sajarah ingkang dipunlambangakaken wonten ing Wahyu bab sanga. Piyambakipun kanthi leres ngenali gangsal wulan ing ayat sedasa, nanging cetha ngira bilih amargi ayat gangsal lan sedasa sami ngemot ungkapan “gangsal wulan,” punika namung nglambangaken penekanan tumrap pitedah bab kasangsaran ingkang dipunlambangakaken wonten ing kalih ayat punika. Saiki saged dipunbuktèkaken kanthi gampang bilih nalika ayat gangsal nglambangaken “gangsal wulan,” punika nglambangaken satunggal atus seket taun ingkang kawiwitan nalika Muhammad séda ing taun 632, lan pungkasanipun ing taun 782 kanthi kawiranganipun Maharani Irene saking Kakaisaran Bizantin, utawi Kakaisaran Romawi Wétan.

Para para pelopor iku bener ing panganggoné ayat sepuluh marang paprangan ing Nicomedia tanggal 27 Juli 1299 minangka wiwitané satus seket taun sing dipungkasi karo pangasorané Konstantinus pungkasan sing mrentah ing Konstantinopel tanggal 27 Juli 1449. Baris nunggil baris, sawijining mangsa satus seket taun iku nandhani Islam sadonya, kaya sing diwakili déning Islam bilai kapisan saka Arabia lan Islam bilai kapindho saka Turki. Islam sing ngasoraké kaisar lan permaisuri bebarengan iku nuduhaké Islam sadonya minangka penakluk sawijining karajan sing kasusun saka sawijining wanita, sing diwakili déning Irene, lan sawijining priya sing diwakili déning Konstantinus sing pungkasan.

Ing sajroning satus seket taun sing pungkasané katutup déning panyirnaning pakurmatan Irene, Islam Arab nguwasani dhaérah utawa wilayah Bizantium, ngéwahi Irene tumeka ing

kahaman kang mangka nistha banget nganti kapeksa mbayar upeti sajroning telung taun, saliyané panguwulan liyane. Nalika panyirnaning pakurmatan Konstantinus sing pungkasan kelakon, prakara iku nandhani wiwitaning mangsa patang taun kang pungkasané kalawan pangepungan lan rubuhé ibukutha Roma wétan. Ing kaloroné prakara iku Islam kang tumindak, yaiku Islam Arab tumrap Irene lan Islam Turki tumrap Konstantinus sing pungkasan. Ing dina-dina pungkasan, Islam sadonya, kaya kang diwakili déning loro seksi yaiku Islam Arab lan Islam Turki, kaya kang kaandharaké ana ing bilai kapisan lan kapindho, bakal luwih dhisik ngrebut wilayah, banjur ibukuthané. Entitas pulitik ing dina-dina pungkasan kang diwakili déning Konstantinusé Roma wétan kanthi pralambang kaiket ing bebrayan karo entitas agami ing dina-dina pungkasan kang diwakili déning Irene saka Roma wétan. Aku migunakaké tembung entitas pulitik lan agami kanggo nedahaké yèn pralambang gambaring kéwan iku kawitan dumadi ing Amerika Sarékat banjur ing donya. Gambaring kéwan iku minangka bebrayan pralambang antarané Konstantinus lan Irene, kang loro-loroné padha kaisinan déning kasangsaran amarga kelangan wilayah lan ibukuthané marang Islam.

Bebrayané padha iku katandhan kanthi nyalarasaké kaloro sajarah iku, lan prakara iku dipratandhakaké déning bebrayan antarané Constantia lan Licinius ing taun 313 nalika Edict of Milan ditetepaké, lan gréja simbolis Smyrna rampung sarta gréja simbolis Pergamos diwiwiti. Wong-wong kang déning Paul diidentifikasi minangka para panampi kesasar kang banget kuwat, padha nampik ndeleng pesen pepélingé Paul kang nyakup sawijining murtad, sadurungé manungsa dosa iku kawedhar. Murtad iku dumadi ing sajarah Pergamos, lan manungsa dosa iku kawedhar ing taun 538, banjur gréja Thyatira diwiwiti.

Aja nganti ana wong siji waé kang nasarake kowé kanthi cara apa waé; awit dina iku ora bakal teka, kajaba menawa murtad wis kadadéan luwih dhisik, lan manungsa duraka iku kawedhar, yaiku anaking karusakan; kang nentang lan ngluhuraké awaké dhéwé ngungkuli sakèhé kang sinebut Allah, utawa kang disembah; nganti déné panjenengané lenggah ana ing padalemané Allah kaya-kaya Panjenengané Allah, nalika mratélakaké awaké dhéwé yèn panjenengané iku Allah. 2 Tesalonika 2:3, 4.

Sajarah Roma sisih wétan maringi loro paseksi tumrap kayektèn profetik sing uga kaambarake ing sesambungan simbolis antarané Roma sisih wétan lan Roma sisih kulon. Ing sesambungan iku, Roma sisih kulon iku pasamuwan lan Roma sisih wétan iku nagara. Roma iku sawijining gabungan pasamuwan lan nagara, kaya sing kaambar minangka wesi lan lempung ing Daniel bab loro.

Salah sawijining alesan manawa bisa katitik kanthi mestekaké yèn ing dina-dina pungkasan Islam ing saindenging jagad bakal nglawan sawijining kakuwatan sing digambarake minangka gabungan gréja lan nagara, ngrebut wewengkone lan kutha krajané, didhukung déning loro paseksi liyané saka sajarah suci Wahyu sanga. Osman ngrebut wewengkon Nicomedia tanggal 27 Juli 1299, lan banjur ngrebut wewengkon Nicaea rong taun sawisé, yaiku ing taun 1301. Putrané ngrebut kutha krajan Nicaea ing taun 1331, lan putra sing padha iku uga ngrebut kutha krajan Nicomedia lumantar pengepungan patang taun sing

rampung ing taun 1337. Para pelopor nandhani tanggal 27 Juli 1299 gegayutan karo Osman, nanging ora tau mirsani perang sabanjuré, yaiku perang Nicaea, minangka langkah kapindho sajarah tumrap madegé Kakaisaran Ottoman. Tanggal 27 Juli 1299 iku minangka langkah kapisan saka sawetara langkah kanggo nggayuh undhang-undhang Minggu. Rong langkah kapisan Islam Turki nandhani wiwitan sawijining ramalan sing pungkasané dumugi ing taun 1449, banjur maneh ing taun 1840, banjur maneh ing 9/11, lan banjur maneh ing tanggal 31 Dhésèmber 2023.

Langkah kapisan saka loro langkah iku ora mung nandhani wiwitaning satus sèket taun, nanging uga nandhani wiwitaning telung puluh wolu taun. Iku diwiwiti nalika Osman ngrebut tlatah Nikomedia, lan iku rampung telung puluh wolu taun sawisé iku nalika putrané Osman ngrebut kutha krajan Nikomedia ing pungkasaning pengepungan patang taun ing taun 1337. Cacah telung puluh wolu nggambarake “munggahe,” lan langkah wiwitan nalika Osman ngrebut tlatah iku nandhani munggahe Islam Turki. Ing langkah kapisan sing suwéné telung puluh wolu taun iku, sawijining pengepungan “patang taun” nandhani panutupé. Ing langkah pungkasan saka satus sèket taun iku, paukuman asor mau katindakaké, lan patang taun sawisé iku, ing taun 1453, kutha krajaning Roma wétan direbut.

Apa iku wong Turki Utsmani ing taun 1453, utawa putrané Osman sing ngrebut Nicomedia ing taun 1337 lan Nicaea ing taun 1331, ing katelu prastawa mau saben kutha krajan iku tau dadi kutha krajané Roma sisih wétan ing sawijining wektu sajroning sajarah. Katelu garis iku padha ngenali panaklukan Roma sisih wétan. Saben saka katelu garis mau ngenali Islam sing dhisik ngrebut wewengkoné lan sawisé iku kutha krajané Roma sisih wétan. Jeneng katelu kutha krajan mau padha karo jeneng wewengkoné. Saben saka katelu garis mau nduwèni tokoh-tokoh sajarah alpha lan omega sing béda-béda. Nalika ngenali sesambungan greja lan nagara kanthi pangasoraké déning Islam marang kaisar lan permaisuri loro-loroné, pangasoran profétis iku ngiket garis-garis mau bebarengan karo Roma sisih kulon, sing uga diasoraké déning Konstantinus Agung nalika dhèwèké milih Konstantinopel ngungkuli kutha Roma ing taun 330. Pamasoran pungkasan Roma sisih kulon dumadi ing taun 476 bebarengan karo kaisar pungkasané, lan wiwit ing kono terus ambruk kanthi cepet.

Roma Kulon ing sesambungane karo Roma Wétan yaiku pasamuwan, dene sisih wétan yaiku nagara. Asor ing wiwitan ing taun 330, banjur asor ing taun 476, lan banjur ing taun 782, lan banjur maneh ing taun 1449. Sawijining garis asor kang diwiwiti kanthi pamecahe sawijining karajan, diterusake ing taun 476 kanthi asore amarga kelangan kaisar, mula uga kelangan kakaisaran, kang banjur kasusul déning Islam kang nggawa asor dhisik marang wewengkoné sisih wétan ing taun 782 lan banjur marang ibukutha sisih wétan ing taun 1453.

Islam sajroning ramalan Kitab Suci ndudut metu garis Roma sisih wétan lan kulon, lan pepadhang kang lagi diprodhuksi déning Islam ing dina iki cocog karo, nanging ngluwihi adoh, pepadhang dhasar kang dadi Islam tumrap para pelopor Millerit. Mangsa pangujian kang diwiwiti ing taun 2024 kanthi pitakon sapa ‘para perampog saka bangsamu kang

netepake wahyu' iku dadi alfa saka mangsa pangujian, lan saiki ing pungkasaning mangsa pangujian pepadhang saka bab Islam ing Wahyu pasal sanga nambahi para seksi tumrap Roma kulon lan wetan kang durung tau ditliti nganti tekan dina-dina pungkasan iki.

Garis-garis kenabian Islam sing diwakili ing pasal sangang nganti sewelas nggabungaké garis-garis sajarah sing dumunung ing ayat sapuluh nganti nembelas saka Daniel sewelas kanthi maringi paseksi-paseksi kang magepokan karo garis-garis sing wis dirembug ing artikel-artikel iki. Nanging ing sajroning ilustrasi kenabian ngenani munggahe Islam, ana uga munggahe loro gerakan, yaiku gerakan kaum Millerit lan gerakan wong satus patang puluh papat ewu. Rong mangsa patang taun sing mapan kanthi kukuh ing sajroning lan minangka pérangan saka ramalan-ramalan wektu ing Wahyu sangang maringi paseksi tumrap patang taun wiwit 1840 nganti 1844. Ing taun 1844 wektu kenabian wus ora ana manèh, mula mangsa simbolis patang taun iku ditegesi déning ciri-ciri kenabiannya, dudu déning wektu. Mangsa patang taun kang kapisan nandhani Islam ngrebut Nicomedia, ibukutha Romawi Wétan sing biyèn, ing taun 1337, telung puluh wolu taun sawisé bapaké ngrebut wilayah iku. Patang taun kang kapindho nandhani panyuda drajat para panguwasa pulitik lan agama Roma Wétan ing taun 1449, sing dumadi marga saka Islam, lan patang taun kang katelu nandhani pawujudan mulya saka pangwasaning Gusti Allah nalika malaékat sing madhangi bumi kanthi kamulyané tumedhak ing tanggal 11 Agustus 1840.

Sajarah kaum Millerite ngenani malaékat kapisan lan kapindho cocog karo sajarah malaékat katelu sajroning panyegelan tumrap wong satus patang puluh papat ewu. Pakaryan panyegelan pungkasan iku yaiku pambusakaning dosa, iku minangka pamejenganing Kaallahan karo kamanungsan, lan iku kalakon sajroning sawijining peperangan kang digawa déning Islam.

Lan dheweke mbukak jugangan tanpa dhasar; banjur metu kumelun saka jugangan iku, kaya kumelune pawon gedhé; lan srengéngé lan awang-awang dadi peteng marga saka kumelun jugangan iku. Lan saka kumelun iku metu walang menyang bumi; lan marang wong-wong mau kaparingaké pangwasa, kaya kalajengking-kalajengking ing bumi duwé pangwasa. Lan dipréntahaké marang wong-wong mau supaya aja ngrusak suketing bumi, utawa apa waé kang ijo, utawa wit apa waé; nanging mung manungsa-manungsa kang ora nduwèni segelé Allah ana ing bathuké. Wahyu 9:2-4.

Kasampurnaning saben wangsit pinanggih ing wekasaning jaman, mulane pethikan iki nedahaké panyegelané wong satus patang puluh papat ewu. Wangsit bab Islam ing Wahyu sanga maringaké kunci sajarah kanggo nggawa pepadhang sing paling jangkep bab kakuwatan kang netepaké sesawangan iku bebarengan ing sajarah kang mempungkasi ing tanggal 11 Agustus 1840, nalika Islam katetepaké. Wiwit ing titik iku paseksèn Wahyu sanga lumebet menyang pasal sepuluh lan sajarahé malaékat kapisan lan kapindho. Banjur ing pasal sewelas bilai katelu dumadakan rawuh ing angger-angger dina Minggu, yaiku nalika panguwuh sora saka malaékat katelu diwiwiti. Pasal sanga iku kunci bab Islam ing ngatur munggah lan runtuhé karajan-karajan kaya kang kaandharaké ing Daniel lan Wahyu. Pasal sepuluh lan sewelas nandhani pengalamané para prawan wicaksana satus patang puluh

papat ewu. Pasal sanga nandhani pralambang kang netepaké sesawangan njaba, lan pasal sepuluh lan sewelas nandhani sesawangan njero kang magepokan karo ngetutaké Sang Cempen mlebet menyang Papan Mahasuci.

Wahyu pasal sepuluh kabuka kanthi Kristus minangka malaékat kang kuwasa sing tumurun mawa sawijining kitab alit kang kabukak. Prastawa iku kawujud ing tanggal 11 Agustus 1840 ing pungkasaning wangsit Wahyu sanga kang netepake telung atus sangang puluh siji taun lan limelas dina. Wahyu sepuluh nandhani sajarah salajengipun nganti pawarta iku dadi pait ana ing wetengé Yohanes ing tanggal 22 Oktober 1844. Patang taun wiwit 1840 nganti 1844 diwiwiti kanthi tekane malaékat kapisan lan dipungkasi kanthi tekane malaékat katelu. Patang taun sawisé kasampurnaning tanggal 11 Agustus 1840 iku ditipèni déning patang taun wiwit 27 Juli 1449 nganti 1453 ing wiwitaning telung atus sangang puluh siji taun lan limelas dina. Kaloroné mangsa patang taun iku sesambungan pas karo patang tauning kepungan Nikomedia wiwit 1333 nganti 1337. Kanthi pralambang, Roma Wétan katelukaké déning Islam kaping telu. Kang kapisan yaiku nalika kepungan Nicaea ing 1331, banjur kepungan Nikomedia patang taun ing 1337, lan sabanjuré kepungan Konstantinopel ing 1453.

Diokletian kanthi sah mbagi Roma dadi wetan lan kulon ing taun 393, lan Konstantinus kanthi sipat profetis mbagi Roma dadi wetan lan kulon ing taun 330. Ing taun 395, nalika séda Kaisar Theodosius I, kakaisaran mau kanthi resmi lan langgeng kabagi, amarga dhèwèké marisaké wilayah wetan lan kulon marang anak lanang loro. Gréja Katulik kabagi dadi wetan lan kulon ing taun 1054 nalika “skisma agung.” Pamisahan iku lumaku alon-alon, kaya déné ambruké sing banjur ndhèrèk. Pamisahan iku tetep ana tekan dina iki. Sajeroning sèket taun sawisé tanggal iku, gréja kulon ing Roma miwiti kurang luwih rong atus taun perang salib nglawan Islam. Roma Kulon ambruk nalika kelangan kaisar pungkasané ing taun 476. Roma Wétan ambruk ing taun 1453. Roma Kapapaan ambruk ing taun 1798. Roma pagan kabagi dadi wetan lan kulon ing taun 393, 330, lan 395. Roma Kapapaan kabagi dadi wetan lan kulon ing taun 1054. Sister White nandhesaké munggah lan ambruké karajan-karajan minangka titik rujukan utama ing panaliten marang Sabdaning Allah.

Karajan-karajan sing diwedharake metu menyang pepadhanging sajarah saka bab sanga ing Wahyu nguataké argumen manawa Rômalah sing netepaké sesanti iku. Sesambungan kenabian antarané Islam lan satus patang puluh papat ewu iku dadi bukti tumrap pekabaran sesambaté wengi, kang dipralambangaké déning Kristus nunggang kuldi mlebu menyang Yérusalèm, diwakili déning sawijining ramalan wektu kang wiwit ing mangsané bilai kang kapisan, lumaku terus ing pérangan kapindho saka ramalan mau ing bilai kang kapindho, lan nganti marang kasampurnané ing sajarah patang taun nalika gerakan Millerit saka malaékat kapisan lan kapindho diwiwiti kanthi kasampurnaning ramalan mau dhéwé. Ramalan iku diwiwiti kanthi pralambang “telung puluh wolu lan rong taun” (1299 lan 1301) taun kang nandhani munggahé Islam, lan dipungkasi kanthi pralambang “telung puluh wolu lan rong taun” (1838 lan 1840) kang nandhani munggahé kaum Millerit.

Ing taun 1844, ing pungkasaning patang tauné kaum Millerit kang wus ditandhakaké déning pengepungan saka 1333 nganti 1337, lan 1449 nganti tekan pengepungan taun 1453, wektu kenabian ora kena dienggo manèh. Pangengetaké panji-panji saka satus patang puluh papat ewu iku kagandhèng langsung karo ramalan ing ngendi Islam diangkat munggah.

Yéhuda, kowé iku wong kang bakal dipuji déning sedulur-sedulurmu; tanganmu bakal ana ing guluné mungsuh-mungsuhmu; anak-anaké bapakmu bakal sujud ana ing ngarepmu. Yéhuda iku anak singa: saka pangrebutan, hé anakku, kowé wus munggah: panjenengané ndhéprok, banjur mapan kaya singa, lan kaya singa tuwa; sapa kang wani ngéwahi panjenengané? Tongkat karajan ora bakal pisah saka Yéhuda, lan panguwasa hukum ora bakal sirna saka antarané sikilé, nganti Silo rawuh; lan marang Panjenengané bakal ana panglumpukané bangsa-bangsa. Panjenengané ngiket anak kuldiné marang wit anggur, lan anak kuldi wadoné marang wit anggur kang pinilih; Panjenengané ngumbah sandhangané ana ing anggur, lan busanané ana ing getih woh anggur: Mripaté bakal abang marga saka anggur, lan untuné putih marga saka susu. Purwaning Dumadi 49:8-12.

Satus patang puluh papat ewu iku kanthi sampurna nggambarake watakipun Kristus, lan Kristus punika, saliyané minangka pralambang-pralambang simbolis sanèsipun, “wit anggur pilihan.” Ismael dipunandharaken minangka manungsa “liyar” wonten ing Purwaning Dumadi 16:12.

Lan dhèwèké bakal dadi manungsa galak; tangane bakal nglawan saben wong, lan tangané saben wong nglawan dhèwèké; lan dhèwèké bakal manggon ana ing ngarsané sakèhé para seduluré.

Tembung sing diterjemahaké minangka “liar” iku yaiku kuldi Arab liar. Para wakilé Kristus ing dina-dina wekasan nunggangi pesen saka kuldi Arab liar, kuldi sing ditunggangi Kristus mlebu ing Yerusalem, kuldi sing pungkasané ngandika sawisé Bileam nggebugi dhèwèké kaping telu. Pesen sing maringi kakuwatan marang pesené malaékat kapisan ing taun 1840 ora nyumurupi sawijining wangsit satus sèket taun sing trep lan wigati ana ing sajroning sajarah kenabian iku dhéwé, ing ngendi pesen sing maringi kakuwatan marang gerakan iku mapan. Wong-wong mau ora nyumurupi loro periode patang taun ana ing wangsit wektu sing padha kuwi, sing dadi pralambang sajarah taun 1840 nganti 1844. Sanga saka taler Yéhuda saiki lagi mbukak pepadhang saka “dalan-dalan lawas” sing durung tau katon sadurungé, lan iku pepadhang sing cocog karo pepadhang sing wis mbikak wiwit 31 Dhésèmber 2023. Iki nyingkiraké sakehing mamang apa tenan Islam sing nyerang Nashville. Pepadhang iku madhangi pralambangé Roma, mula dadi sawijining pranyatan omega tumrap pasulayan alpha ing taun 2024 ngenani para rampog saka bangsamumu, lan uga dadi pralambang omega saka pasulayan ngenani pralambang sing padha iku uga ing sajarah Millerite. Iki nandhani yèn Islam saka wangsit-wektu ing Wahyu sanga iku minangka pesen njaba sajroning sajarah njero saka wektu panyegelané wong satus patang puluh papat ewu. Kita wis mulangaké kasunyatan iki sawatara suwé, nanging saiki iki bisa dituduhaké ing sawijining garis sing diwiwiti ing Wahyu sanga lan dipungkasi ing Wahyu sewelas. Periode

patang taun katelu sing kagandhèng karo wangsit-wektuné Islam sing kaleksanan ing taun 1840 nganti 1844 nggambaraké wektu panyegelané wong satus patang puluh papat èwu. Kanthi lindhu gedhé ing Wahyu sewelas, wong satus patang puluh papat èwu diangkat munggah minangka panji.

Ing Yehezkiel telung puluh pitu, pangwunguning umat Allah minangka sawijining wadya iku kadadosan lumantar proses rong tataran, kang sampun dipratandhani dening nitahakenipun Adam. Kaping pisan, Adam kawangun saking lemah, lajeng Kristus ngingusaken napas gesang dhateng piyambakipun. Ing Yehezkiel, pameca kapisan mbentuk badan-badan ingkang pejah, nanging taksih pejah. Lajeng sekawan angin dipunembusaken dhateng badan-badan punika, lan padha wungu dados wadya ingkang ageng lan kiyat. Wilangan telung puluh wolu lan patang puluh nggambaraken kalih tataran punika.

Kita badhé nerusaké prekawis-prekawis punika ing artikel salajengipun.

Sawisé iki ana riyaya wong Yahudi; lan Gusti Yésus minggah menyang Yérusalèm. Ana ing Yérusalèm, cedhak gapura wedhus, sawijining blumbang kang ing basa Ibrani sinebut Bétésda, kang duwé limang serambi. Ing kono padha gegléthak wong akèh kang nandhang lelara: wong wuta, pincang, lumpuh, padha ngentèni obahing banyu. Awit ana malaékat ing mangsa tartamtu mudhun menyang blumbang iku lan ngocak banyuné; sapa waé kang kawitan mlebu sawisé banyu iku kaocak, dadi waras saka lelara apa waé kang dideritané. Ana uga ing kono sawijining wong kang wis nandhang lara telung puluh wolu taun suwéné. Nalika Gusti Yésus weruh wong iku gegléthak, lan pirsa yèn wong mau wis suwé ana ing kahanan mangkono, Panjenengané ngandika marang wong iku, “Apa kowé gelem dadi waras?” Wong kang ora kuwawa iku mangsuli Panjenengané, “Gusti, kula boten gadhah tiyang, bilih toyanipun kaocak, ingkang nglebokaké kula dhateng blumbang punika; nanging nalika kula saweg tindak, tiyang sanès sampun tumurun rumiyin ngungkuli kula.” Gusti Yésus ngandika marang wong iku, “Tangia, angkata paturonmu, lan lumakua.” Sanalika wong iku dadi waras, banjur ngangkat paturoné lan lumaku; lan ing dina iku dina Sabat. Yohanes 5:1–9.

Saiki padha tangia, mangkono pangandikaku, lan nyabranga kali Zered. Banjur kita padha nyabrang kali Zered. Dene lawase wektu wiwit kita mangkat saka Kadeshbarnea nganti kita tekan sawuse nyabrang kali Zered iku telung puluh wolung taun; nganti sakehe turunane para wong perang padha sirna saka ing satengahe pasamuwan, kaya kang wus diprasetyakake dening Pangeran marang wong-wong mau. Pangandharing Toret 2:13, 14.